

GÖÇMENLER İÇİN SOSYAL UYUM ÖLÇEĞİ (GSUÖ): GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Özgür Salih KAYA *

ÖZ

Bu araştırmada göçmenlerin sosyal uyumunu ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmaya 2020 yılında Ankara’da yaşayan yaşları 18-49 arasında değişen göçmenler katılmıştır. Veriler çevrimiçi elde edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğinin belirlenmesi amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi 434 katılımcı ile yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ise 412 katılımcı ile yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, 28 maddeden oluşan altı boyutlu bir yapı ortaya çıkmıştır. Alanyazın doğrultusunda ölçek “Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği” (GSUÖ), alt boyutları ise “dışlanma”, “aidiyet”, “psikolojik ve sosyal destek”, “bireysel faktörler”, “umut” ve “geçmiş deneyimler” olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin her bir alt ölçeği kendi başına bir ölçek olarak kullanılabilir. Analizlerde maddelerin toplam varyansın %59.44’ünü açıkladığı görülmüştür. DFA sonucunda model uyum indekslerinin mükemmel uyum gösterdiği bulunmuştur ($X^2/sd= 1.90$, CFI= .98, GFI= .97, AGFI= .96, IFI= .98, RMR=.038, RMSEA= .040). Benzer ölçek geçerliği için “Genel Aidiyet Ölçeği” ve “Sosyal Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Benzer ölçek geçerliği incelendiğinde Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği ile Genel Aidiyet Ölçeği arasında korelasyon değerleri .66, Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği ile Sosyal Bağlılık Ölçeği arasında .63 olarak bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach alfa iç tutarlık ve test tekrar test yöntemi kullanılmıştır. GSUÖ toplam puanının Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .82, test tekrar test güvenilirlik değeri .84 bulunmuştur. Sonuç olarak bu ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen, sosyal uyum, dışlanma, aidiyet, psikolojik ve sosyal destek, bireysel faktörler, umut, geçmiş deneyimler

SOCIAL COHESION SCALE FOR IMMIGRANTS (SCSI): A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement tool that can measure social cohesion in immigrants. Immigrants aged 18-49 living in Ankara in 2020 participated in the study. The data has been obtained online. In order to determine the construct validity of the scale, exploratory and confirmatory factor analyses were performed. Exploratory factor analysis was performed with 434 participants. Confirmatory factor analysis and similar scale validity were analyzed with 412 participants. As a result of exploratory factor analysis, a six-dimensional structure consisting of 28 items emerged. As a result of the literature review, the scale was named “Social Cohesion Scale for Immigrants” (SCSI) and its sub-dimensions were named, “exclusion”, “belonging”, “psychological and social support”, “individual factors”, “hope” and “past experience”. Each subscale of the scale can be used as a scale on its own. In the analyses, it was concluded that the items explained 59.44% of the total variance. As a result of the confirmatory factor analysis, it was found that the model fit indices were in perfect fit ($X^2/sd= 1.90$, CFI= .98, GFI= .97, AGFI= .96, IFI= .98, RMR=.038, RMSEA= .040). General Belongingness Scale and Social Connectedness Scale were used for criterion validity. When criterion validity was examined, the correlation values were found to be .66 between the Social Cohesion Scale for Immigrant and the General Belonging Scale, and .63 between the Social Cohesion Scale for Immigrant and the Social Commitment Scale., Cronbach’s alpha internal consistency and test-retest method were used. The Cronbach alpha internal consistency coefficient is .82, for the whole scale, and the test-retest reliability is .84. As a result, it can be said that this scale is a valid and reliable scale.

Keywords: Immigrant, social cohesion, exclusion, belonging, psychological and social support, individual factors, hope, past experience

* Arş. Gör., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, Ankara, ozgur@metu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8535-290X>

GİRİŞ

Zorunlu göçler göçmenlerin hayatını derinden etkilemektedir (Jokhan, 2008). Göçmenlerin kişilik özellikleri, ev sahibi halkın göçmenlere yönelik tutumları, dil edinimi ve göç edilen bölgenin kültürel özellikleri onların uyum sürecini etkilemektedir (Ehnholt ve Yule, 2006). Uyum sürecinde göçmenlerin yaşadıkları problemler onların depresyon, düşük benlik saygısı ve psikolojik stres yaşamalarına neden olabilmektedir (Lee, Shin ve Lim, 2012). Bununla birlikte göç bazı bireyler için daha yoğun olumsuz duygusal deneyimlere neden olabilir (Ward ve Styles, 2012). Bu yoğun olumsuz duygusal deneyimlerin nedeni, bireyin göçle birlikte geride bıraktıklarıdır. Bu yüzden bireyin geride bıraktıkları, kültürel değer ve inançları onların göçten sonraki hayatını anlamlandırma etkilidir (Ward, 2000). Bazı bireyler göçten sonra suçluluk psikolojisi yaşarken (Ward, 2000), bazı bireyler daha fazla uyum problemi yaşamaktadır (Turnbull, 1996). Göçmenlerin gittikleri ülkede yaşadıkları en büyük zorluklardan biri dışlanmadır (Fox, 2007; Davidson ve Carr, 2010). Göçmenlerin yaşadıkları uyum problemlerden bir diğeri ise dildir (Vigouroux, 2008). Ayrıca göçmenlerin geleceklerinin belirsiz olması da onların kaygı düzeyini arttırmaktadır (Tribe, 2002). Göçmenlerin göç sonrası yaşadıkları problemler onların entegrasyonunu olumsuz etkilemekte ve göçmenlerin sosyal uyumunu zorlaştırmaktadır (Scholten ve Penninx, 2016). Yukarıda bahsedilen göç sonrası olumsuz deneyimler bireyin sosyal uyumu kapsamına girmektedir. Göçmenlerin yaşadıkları problemlerin azalması/azaltılması göçmenlerin sosyal uyumunu arttırabilir (Leung, 2001; Sezgin ve Yolcu, 2016). Sosyal uyum literatürde yeni bir kavram olmamasına karşın, kapsamı geniş olduğundan dolayı incelendiği bağlama göre tanımlanması gerekir (Mekoa ve Busari, 2018). Bu çalışmada da sosyal uyum amacına uygun bir şekilde bireyin göç sonrası uyumu olarak tanımlanmaktadır. Kavramsal olarak incelendiğinde ise sosyal uyum, bireyin çevresiyle uyumlu bir şekilde yaşayabilmesi ve başarılı olabilmesi için yaşamında değişiklik yapması olarak tanımlanabilir (Reddy, Reddy, & Singh, 2011). Lockwood'a (1999) göre sosyal uyum, toplumsal düzeyde bireylerin güçlü bağlar oluşturmasıdır. Bu araştırmanın amacına göre sosyal uyum, göçmenlerin göç ettikleri yere alışma sürecinde dışlanma, ekonomik problemler, geçmiş olumsuz deneyimlerin etkisinin azalması, aidiyet, umut ve diğer koruyucu faktörlerin artması olarak tanımlanabilir. Sosyal uyum kavramının Türkiye'deki gelişimine bakıldığında, incelenen literatürde Türkiye'de sosyal uyum kavramının ilk kez kullanıldığı tez Göğüş (1981) tarafından yazılmıştır. Bu çalışmada ruh sağlığı bozukluğu olan bireylerin sosyal uyum problemleri incelenmiştir. Sosyal uyum ile ilgili çalışmalar ve psikoloji ve eğitim bilimleri alanındaki çalışmalar özellikle son on yılda artış gösterirken bu araştırmanın kapsamı itibariyle göç yoluyla Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili ilk çalışma Özçetin (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir.

Sosyal uyum kavramı incelenirken yapısını daha iyi anlamak için sosyal uyum ile ilgili kuramsal bilgiler incelenmiştir. Literatürde doğrudan göçmenlerle ilgili bir sosyal uyum teorisine rastlanmamıştır. Öte yandan bireyin toplumda var oluşunu ve diğerleri ile etkileşimini ele alan bazı kaynaklara ulaşmak mümkündür (Cooley, 1998; Mead, 1934). Sosyal uyumdan bahsederken Berry'nin (1998) iki boyutlu kültürlenme modelinin tartışılması anlamlı olabilir. Birinci boyut, bireyin kendi kültürünü, kimliğini, dilini ve yaşam tarzını devam ettirmek isteyip istemediği ile ilgilidir. İkinci boyut ise göçmenin ev sahibi halkla ilişki kurmayı isteyip istememesi ile ilgilidir. Bu iki boyut çerçevesinde birey topluma entegre olabilir, toplumdan uzaklaşabilir, asimile olabilir veya marjinalleşebilir. Sosyal anksiyete teorisi olarak ele alınan dışlanma teorisi üç önerme sunar. Bu önermelerden birincisi bireyler dışlanmayı önleyebilecek doğal bir güce sahiptir. Dışlanmayı önleyen bu doğal eğilim bireyin hayatta kalmasına yardım eder ve bireye psikolojik fayda sağlar (Bynner, 2001). Baumeister ve Tice (1990), bireyin bir topluma alışması veya toplumdan dışlanma süreçlerini bir ipin iki ucuna benzetmiştir. Toplumda yeterli düzeyde katılım gösterenlerin gruba uyum sağlayabileceğini, grupla zıtlaşan veya katılım göstermeyenlerin ise dışlanacağını, dolayısıyla sosyal kaygısının artacağını belirtmektedir. İkinci önerme, bireyin kişilik özelliklerinden dolayı uyum sağlayamayacağını ifade eder. Bireye ne kadar imkân sunulursa sunulsun bireyin kendi algısı kadar sosyal uyum sağlayabileceği savunulmaktadır (Abbott, Wong, Williams, Au ve Young, 1999). Başka bir deyişle birey dışlanma deneyimi yaşamasa bile yoğun bir şekilde hissettiği olumsuz duygulardan dolayı kendini dışlanmış hissedebilir. Son önerme ise diğer bireylerin dezavantajlı bireye yardım etmesiyle sosyal uyumun gerçekleşeceğini ifade eder. Bu araştırmanın beklenen sonuçlarından birisi

de bireyin sosyal uyumu sürecine ev sahibi halkın sosyal desteği katkı sağlayabileceğidir. Partington'a (2005) göre sosyal uyum ev sahibi halkın ve yöneticilerin desteğiyle dezavantajlı bireylerin toplumda yer alma koşullarını iyileştirilir. Marston ve Dee (2015) sosyal uyum için toplumdaki tüm bireylerin davranışlarında ve tutumlarında değişiklik yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bireyin ekonomik koşulları (Avcı, 2005), iyi akrana ilişkileri (Özdemir, 2016) ve olumsuz çevresel koşulları (Yörüköğlü, 2011) sosyal uyum sürecinde etkilidir. Özetle sosyal uyum kültürleşme, asimilasyon, uzaklaşma, marjinalleşme ve entegrasyon kavramlarını kapsayan bir kavram olarak düşünülebilir.

Sosyal uyum ile ilgili geliştirilen model ve teorilerden bahsettikten sonra göçmenlerin sosyal uyumuyla ilgili geliştirilen ölçme araçları incelenmiştir. Göçmenlere yönelik geliştirilen ölçme araçlarından biri Neto (2002) tarafından geliştirilmiştir. Fransa'daki ikinci nesil Portekizli göçmenlerin arkadaşlık edinmek, dil yeterliliği ve ırkçılık gibi deneyimlerini incelemektedir. Göçmenlerin sosyal uyumu ile ilgili olduğu düşünülen bir ölçek de Szapocznik, Scopetta, Kurtines ve Aranalde (1978) tarafından geliştirilen Davranışsal Kültürleşme Ölçeği'dir. Bu ölçek de Küba'dan ABD'ye göç eden göçmenlerin başta davranışları olmak üzere, göçmenlerin Amerikan geleneklerini, alışkanlıklarını, dilini ve yaşam tarzını ne ölçüde benimsendiğini ölçmeyi amaçlamaktadır. Göçmenlerin uyumu ile ilgili olduğu düşünülen bir diğer ölçme aracı ise Sosyokültürel Uyum Ölçeği'dir. Wilson (2013) tarafından revize edilen ölçek kişilerarası iletişim, akademik/iş performansı, kişisel ilgi alanları ve toplumsal katılım, ekolojik uyum ve dil yeterliliğini ölçmektedir.

Yukarıda göç ve sosyal uyum ile ilgili literatür taraması, modeller ve teoriler, sosyal uyumun yapısı ve sosyal uyum ile ilgili geliştirilen ölçme araçlarına verilmiştir. Daha önceden de bahsedildiği gibi sosyal uyum göçmenlerin göç ettiği yerde onları etkileyen risk faktörlerinin azaltılıp koruyucu faktörlerin artırılması olarak düşünülebilir. Türkiye'de göçmenlerle ilgili geliştirilen ölçekler incelendiğinde, yukarıda bahsedildiği gibi Wilson (2013) tarafından geliştirilen ve Yalçın (2018) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Sosyokültürel Uyum Ölçeği'ne rastlanmıştır. Bu ölçek kişilerarası iletişim, akademik/iş performansı, kişisel ilgi alanları ve toplumsal katılım, ekolojik uyum ve dil yeterliliği boyutlarından oluşmaktadır. Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği bazı açılardan Sosyokültürel Uyum Ölçeği'nden farklılık göstermektedir. Farklı milletten göçmenlerin araştırmaya dahil edilmesi, geçmiş deneyimlere değinilmesi, psikolojik, sosyal ve bireysel faktörlere vurgu yapması bu araştırmanın güçlü ve farklı yanlarından bazılarıdır. Bu ölçme aracı bireylerin sosyal uyumunu etkileyen faktörleri ortaya çıkarması açısından önemlidir. Göçmenlerin Türkiye'deki hayata yönelik genel problemlerini, koruyucu ve risk faktörlerini ortaya çıkarmayı amaçlaması itibarıyla "Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği"nin alan yazına katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Yukarıda bahsedilen yurt dışındaki çalışmalardan da anlaşılacağı gibi göçmenlerin yaşadıkları uyum problemleri, göç sebebine ve göç sonraki dinamiklere göre değişmektedir. Bu doğrultuda, bu araştırmanın amacı Türkiye'deki göçmenlerin sosyal uyumunu ölçmeye yönelik bir ölçme aracı geliştirmek ve geçerlik-güvenirlik çalışmasını gerçekleştirmek olarak belirlenmiştir.

YÖNTEM

Bu bölümde "Göçmenlerin Sosyal Uyumu Ölçeği" geliştirme çalışmasının hangi aşamalarda gerçekleştiği, veri toplama araçlarına ve çalışma grubunun özelliklerine yer verilmiştir. GSUÖ'nün geliştirilmesinde öncelikle mevcut alan yazındaki ölçekler ve Türkiye'deki göçmenlerin uyumu ile ilgili yazılan tezler incelenmiştir. Özellikle bu aşamada yurt dışı alan yazınındaki sosyal uyum ile ilgili ölçekler incelenmiştir (Neto, 2002; Szapocznik, Scopetta, Kurtines ve Aranalde, 1978; Wilson, 2013). İncelenen alan yazın ölçekleriyle birlikte göç ve sosyal uyuma dair kuramsal bilgilerden faydalanarak 80 maddeden oluşan bir madde havuzu hazırlanmıştır. Bu oluşturulan madde havuzundan seçilen maddeler ile ölçeğin ilk formu oluşturulmuştur. Bu formun dil ve ifade açısından anlaşılabilirlik düzeyinin değerlendirilmesi ve kapsam geçerliğinin sınanması için konu alanında bilgili ve Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanında uzman üç kişiden görüş alınmıştır. Bu inceleme sonucu aynı durumu ölçen, dil bilgisi açısından hatalı olduğu düşünülen 12 madde havuzdan çıkartılarak 68 maddelik deneme formu oluşturulmuştur. Yapılan düzenlemelerin ardından, deneme formunun kolay yanıtlanabilirlik ve anlaşılabilirlik gibi özellikler açısından değerlendirilmesi amacıyla 25 göçmenle ön uygulama yapılmıştır. Katılımcılardan "Hiç katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Biraz katılıyorum",

“Katılıyorum” ve “Tamamen katılıyorum” arasında değişen 5’li likert tipi bir ölçek üzerinde kendi algılarını ifade etmeleri beklenmiştir. Katılımcılar anlamakta zorlandığı maddeleri araştırmacıya iletmış ve bu geri bildirimler doğrultusunda bazı maddeler revize edilmiştir. Ön uygulama sonucunda 5 madde ölçekten çıkartılarak 63 maddelik uygulama formu oluşturulmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grupları 2020 yılında Ankara’da yaşayan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen göçmenlerden oluşmaktadır. Verilerin tamamı çevrimiçi elde edilmiştir. Uygulama formu farklı milletten olan toplam 464 göçmene (208 Suriyeli, 76 İranlı, 67 Afgan, 53 Iraklı ve 50 Türkmen) uygulanmıştır. Katılımcıların 10’u uygulama formundaki soruların yarısından fazlasını boş bıraktıkları için araştırmaya 454 kişi ile devam edilmiştir. Katılımcıların 272’si (%59.91) erkek, 182’si (%40.09) kadındır. Araştırmanın her aşamasında ölçeğin formları (madde havuzu, deneme, uygulama ve benzer ölçek geçerliği formları) eğitim bilimleri ve göçle ilgili çalışmalar yapan iki alan uzmanı tarafından incelenmiş, ölçek maddelerinin etik açıdan herhangi bir sorun ve katılımcılara zarar verebilecek herhangi bir durumun olmadığı belirtilmiştir. Katılımcılara ölçek formlarını doldurmadan önce araştırmanın amacı, önemi ve kapsamı hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca araştırmadan istedikleri zaman vazgeçebilecekleri Gönüllü Katılım Formu’nda belirtilmiştir. Ayrıca veri toplama sürecine başlamadan önce araştırmacı tarafından hazırlanan madde havuzu Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından incelenmiştir. Araştırmadaki soruların katılımcıların fiziksel ve psikolojik sağlığına zarar vermediği ve araştırmanın yürütülmesinde etik açıdan herhangi bir sorun olmadığı belirtilmiştir. Araştırmanın ilk çalışma grubu GSUÖ’nün geçerliği için AFA 434 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın ikinci çalışma grubu ise GSUÖ’nün DFA ve benzer ölçekler geçerliği analizlerini yapmak amacıyla, ilk çalışma grubunun özelliklerine benzer şekilde 252’si erkek (%61.17), 160’ı kadın (%38.83) olmak üzere 412 kişiden oluşmaktadır. Son olarak test tekrar test güvenilirliği için araştırmanın üçüncü çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu grup diğer iki çalışma grubunun demografik özelliklerine benzer olup 51’i erkek (%57.95), 37’si kadın (%42.05) olmak üzere 88 kişiden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

GSUÖ’nün geliştirilmesinde benzer ölçekler geçerliğini hesaplamak için Genel Aidiyet Ölçeği ve Sosyal Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır. Aşağıda bu ölçeklere ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Genel Aidiyet Ölçeği (GAÖ): Malone, Pillow ve Osman (2012) tarafından geliştirilen Genel Aidiyet Ölçeği, Duru (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 12 maddeden oluşmaktadır. AFA sonucunda Kabul edilme/İçerilme ve Reddedilme/Dışlanma olmak üzere iki faktörlü yapı ortaya çıkmıştır. Bu iki faktörden ilk 6 soru kabul edilmeyi, ikinci 6 soru reddedilmeyi ölçmektedir. İki faktör ayrı ayrı birer ölçek olarak kullanılabilir. Alt boyutlar arasındaki korelasyon değeri .64’tür. Genel Aidiyet Ölçeği’nin iç tutarlılık katsayısı .92’dir. Kabul edilme/İçerilme alt ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı .89, Reddedilme/ Dışlanma ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı ise .91’dir. Test-tekrar test güvenilirliği için yapılan analizler, üç hafta arayla yapılan iki uygulama arasındaki korelasyon değeri .84’tür. Kabul edilme/İçerilme için korelasyon değeri .70, Reddedilme/Dışlanma için .75.’dir. Ölçeğin yapı geçerliği incelendiğinde modelin iyi uyum gösterdiği anlaşılmaktadır (CFI=.96, TLI=.95, RFI=.91, NFI=.93, GFI=.92, X²/df=2.076, RMSEA=.07).

Sosyal Bağlılık Ölçeği (SBÖ): Lee ve Robbins (1995) tarafından geliştirilen bu ölçek, Duru (2007) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 6’lı likert tipinde olan ölçek 8 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınan puan arttıkça sosyal bağlılık da artmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .90, test-tekrar test güvenilirliği .90 olarak bulunmuştur. Ölçek maddeleri toplam varyansın %58.72’sini açıklamaktadır. Ölçeği oluşturan maddelerin faktör yüklerinin .63 ile .85 arasında değiştiği görülmektedir.

İşlem

GSUÖ’nün geliştirilmesi sürecinde veri analizi için SPSS 24 ve AMOS 22 istatistik programları kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmasında açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçüt geçerliği için GSUÖ ile GAÖ ve SBÖ’den alınan toplam puanlar arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanarak bulunmuştur. GSUÖ’nün güvenilirlik çalışması kapsamında ise Cronbach Alfa katsayısı ve test-tekrar test yöntemi kullanılmıştır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Yapı Geçerliliği

Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği'nin (GSUÖ) geliştirilirken ilk olarak AFA yapılmıştır. AFA'nın aşamaları aşağıda sunulmuştur.

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

AFA yapabilmek için bazı noktalara dikkat etmek gerekmektedir. AFA yapılmadan önce olası sorunları azaltmak için örneklem büyüklüğü, kayıp değerler, normallik, doğrusallık, çoklu bağlantı ve teklik ile uç değerlerin tartışılması yararlıdır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2016). Bu kavramlar AFA yapılmadan önce sırasıyla aşağıda ele alınmıştır:

Örneklem Büyüklüğü

Literatür incelendiğinde örneklem büyüklüğü ile ilgili çeşitli görüşler mevcuttur. Hair ve arkadaşları (2006) örneklem büyüklüğünün madde sayısına oranının 10'dan fazla olması gerektiğini belirtmiştir. Fidel ve Tabachnick (2001) madde sayısının en az 5 katı kadar kişiyle çalışmanın yürütülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu araştırmadaki örneklem sayısı 454 olup madde sayısı 28'dir. Dolayısıyla örneklem büyüklüğü için literatürde bahsedilen kriterler karşılanmıştır ($454/28 > 10$). Örneklem büyüklüğü için bir başka ölçüt Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett testi sonucudur. Tabachnick ve Fidel'e (2013) göre KMO değerinin .60 tan fazla olması ve Barlett Testi sonucunun $p < .05$ olması gerekmektedir. KMO değerinin .90 üzeri olması örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu gösterir yorumu yapılır. Bu araştırmadaki Kaiser-Meyer-Olkin örneklem uygunluğu .92 ve Barlett Testi manidar bulunmuştur ($p < .001$). Dolayısıyla örneklem büyüklüğü için istenen üç ölçüt de karşılanmıştır.

Kayıp Değerler

Tabachnick ve Fidell (2001) araştırmada eksik doldurulan ölçeklerin veri setinden çıkarılmasını önermektedir. Bu araştırmada 10 katılımcının ölçeklerin yarısını doldurmadığı belirlenmiştir. Bu yüzden bu veriler araştırma sonuçlarını etkileyeceğinden dolayı araştırmanın dışında tutulmuştur.

Uç Değerler

Veri setindeki uç değerler tek yönlü ve çok yönlü olmak üzere iki şekilde incelenmiştir. Tek yönlü uç değerlerin belirlenmesi için her bir verinin Z puanı hesaplanmıştır. -3 ile +3 değerlerinin dışında yer alan Z puanlarına ait verilerin uç değer olarak kabul edildiği ve bu verilerin araştırmanın dışında tutulması gerektiği ifade edilmiştir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2016). Z puanı -3 ile +3 arasında olmayan 14 kişi veri setinden çıkartılmıştır. Çok yönlü uç değerlerin belirlenmesine yönelik olarak ise Mahalanobis uzaklığı değeri hesaplanmıştır. Analiz sonucunda .001 değerinin üzerinde Mahalanobis değerine sahip olan verilerin araştırmadan çıkarılması önerilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001). Değeri .001 üzerinde olan 6 veri araştırmadan çıkarılmıştır. Yukarıda yapılan işlemlerden sonra diğer ölçütlere bakılmıştır.

Normallik

Araştırmadaki verilerin normal dağılıp dağılmadığını değerlendirmek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayılarına bakılmıştır. Kline'a (2011) göre veri setinin normal dağılması için çarpıklık katsayısının $|3.0|$, basıklık katsayısının $|10.0|$ arasında olması gerekmektedir. Yapılan analiz sonucunda verilerin normal dağıldığı anlaşılmıştır. Maddelerin normalliğine ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Maddelerin normal dağılımına ilişkin elde edilen değerler

Eski madde no	Yeni madde no	Çarpıklık	Basıklık	Eski madde no	Yeni madde no	Çarpıklık	Basıklık
7	1	-.118	.745	39	15	.332	.352
11	2	.253	.327	42	16	.871	-.176
12	3	-.401	-.982	43	17	-.255	.117
15	4	.317	.114	46	18	-.772	.477
17	5	-.658	-.214	47	19	.255	-.413
19	6	.357	.682	48	20	.563	-.106
22	7	-.201	.566	49	21	.369	.359
67	8	-.044	.861	50	22	-.995	.471
26	9	.071	.215	51	23	-.541	-.071
27	10	-.037	-.222	53	24	-.102	.391
29	11	.244	-.394	56	25	.114	-.068
34	12	-.219	-.691	63	26	.801	.004
35	13	.312	-.766	59	27	.146	.391
38	14	.689	.291	60	28	-.724	-.677

Çoklu Bağlantı Problemi

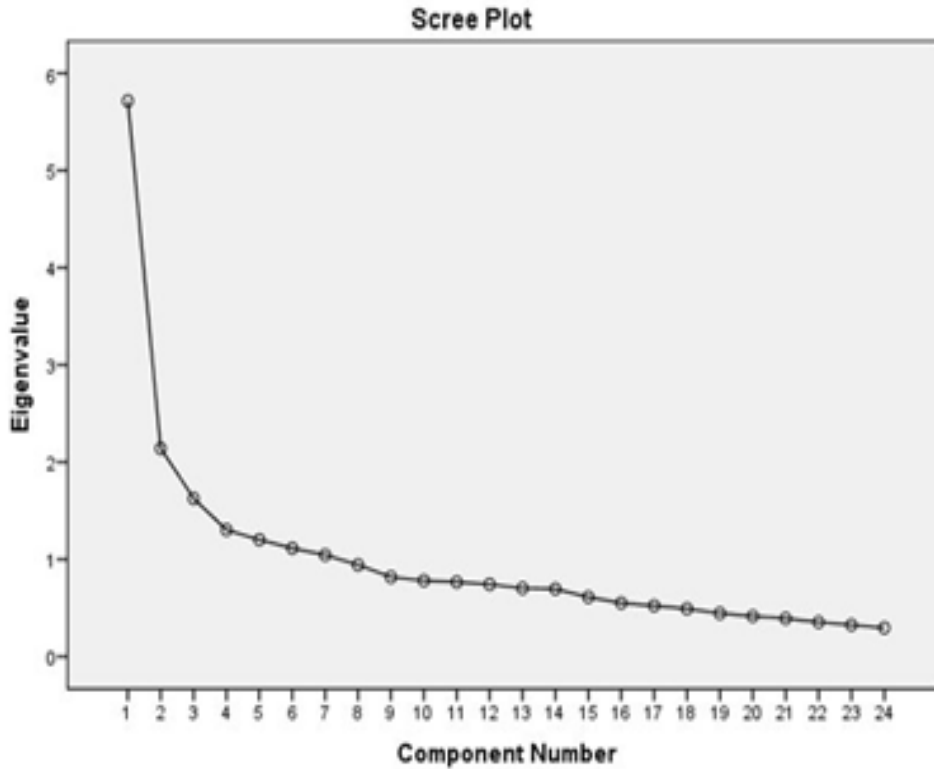
Çoklu bağlantı (multicollinearity) problemi incelenirken “Tolerans” ve varyans şişme değerlerine “VIF” bakılmıştır. Tolerans değerinin .10’dan büyük olma ve VIF değerinin ise 10’dan küçük olması istenmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2007). İşlem sonucunda Tolerans değerinin .10’dan büyük olduğu ve VIF değerinin 10’dan küçük olduğu anlaşılmaktadır. Bu yüzden çoklu bağlantı problemi olmadığı söylenebilir. Tolerans ve VIF değerleri tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Maddelerin Tolerans ve VIF değerleri

Maddeler	Tolerans	VIF	Maddeler	Tolerans	VIF	Maddeler	Tolerans	VIF
1	.450	1.162	11	.554	1.217	21	.520	1.374
2	.492	1.116	12	.564	1.812	22	.614	1.344
3	.774	1.847	13	.621	1.801	23	.508	1.512
4	.732	1.268	14	.749	1.437	24	.564	1.322
5	.516	1.334	15	.447	1.689	25	.675	1.308
6	.699	1.696	16	.536	1.276	26	.518	1.933
7	.801	1.994	17	.766	1.775	27	.627	1.947
8	.355	1.347	18	.530	1.406	28	.836	1.286
9	.408	1.477	19	.712	1.920			
10	.398	1.425	20	.488	1.786			

Çoklu bağlantı problemi incelenirken Tolerans ve VIF değerlerinin yanı sıra maddeler arasındaki korelasyon değerlerine de bakılmıştır. Maddeler arasındaki korelasyon katsayısının .90’dan büyük olması çoklu bağlantı probleminin olduğunu göstermektedir. (Pallant, 2005). Maddeler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla yapılan korelasyon analizi sonuçlarına bakıldığında en yüksek ilişki 7. ile 56. madde arasında .74 iken, en düşük ilişki ise 19. ile 59. madde arasında .04 olarak bulunmuştur. Maddelerin birbiriyle arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Bu değerlere bakıldığında maddeler arasında çoklu bağlantı probleminin olmadığı söylenebilir. Varsayımlar sılandıktan sonra toplamda 20 veri araştırmadan çıkartılmıştır ve 434 veri ile AFA yapılmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliği için öncelikle verilerin faktör çözümlemesi KMO ve Barlett testi ile sınanmıştır. Örneklemin uygunluğu için hesaplanan KMO değeri .92 bulunmuş, Barlett testi ile elde edilen Ki-Kare ($X^2 = 1938.349$, $p < .001$) anlamlı bulunmuştur. Hem KMO sonucu hem de Barlett testi sonucu verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. AFA sonucunda herhangi bir faktörde bulunmayan ve faktör yükü .30’un altında olan toplamda 29 madde analizden çıkarılmış ve AFA tekrarlanmıştır. AFA sonucunda ölçek 28 madde altı faktörde toplanmıştır. Buna göre özdeğerleri 1.00’in üzerinde altı faktörün ölçeğe ilişkin açıkladığı varyansın %59.44 olduğu ortaya çıkmıştır. Şekil 1’de, GSUÖ’nün özdeğerlerine ilişkin çizgi grafiği verilmiştir.

Şekil 1. GSUÖ'ye ilişkin çizgi grafiği

Bileşenler matris tablosunda birinci faktörde faktör yükü .30'un altında olan madde bulunmamıştır. Ayrıca birden fazla faktörde toplanan maddeler arasındaki fark .10'dan az olmadığından dolayı madde eleme işlemi yapılmamıştır. Son olarak 28 maddenin ortak faktör varyansı .31 ile .69 arasında değiştiği tablo 3'te görülmektedir. Altı boyutlu yapı için olası madde-faktör bağıntılarının incelenmesi amacıyla AFA ile elde edilen döndürülmüş faktör yükleri (DFY) ve düzeltilmiş madde test korelasyonları (DMTK) incelenmiş ve sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. GSU'nün maddelerinin faktör yük değerleri ve düzeltilmiş madde toplam korelasyonları

Maddeler	DFY	DMTK
Faktör 1: Dışlanma (D)		
1. Buradaki insanlar Türkiyeli olmamama rağmen bana kötü davranmıyor	.86	.61
6. İnsanların küçümseyici bakışları altında eziliyorum.	.61	.66
8. İnsanların "sizi istemiyoruz" demelerine dayanamıyorum.	.64	.58
11. Yerel halkın göçmenlerden nefret ettiğini düşünüyorum.	.79	.69
25. Ailemdeki insanların dışlanması beni de olumsuz etkiliyor.	.75	.52
27. İkinci sınıf insan muamelesi görmek beni artık üzüyor.	.70	.44
Özdeğer= 5.81 Açıklanan Varyans= %19.04		
Faktör 2: Aidiyet (A)		
2. Kendimi bu ülkeye ait hissedemiyorum.	.81	.49
3. Kendi kültürümle Türk kültürü arasında sıkışmış hissediyorum.	.76	.53
5. Ev sahibi halkla iletişim kurdukça burayı sevdim.	.69	.47
17. Buradaki insanların bize iyilik yapması burayı sevmemi sağlıyor.	.64	.41
22. Türkiyeliler hoşgörülü olduğu için onları tanımaktan çekinmiyorum.	.63	.55
Özdeğer=2.24 Açıklanan Varyans= %11.47		
Faktör 3: Psikolojik ve Sosyal Destek (PSD)		
9. Çevremde kendi milletimden insanların olması bana güven veriyor.	.73	.33
14. Bize yapılan yardımlar beni güçlendiriyor.	.71	.31
15. Çaresiz hissettiğimde psikolojik destek alamamak beni üzüyor.	.68	.40
18. Psikolojik olarak iyi hissettiren insanların varlığı bana kendimi iyi hissettiriyor.	.61	.48
19. Yalnız olmak çaresiz hissettiriyor.	.60	.63

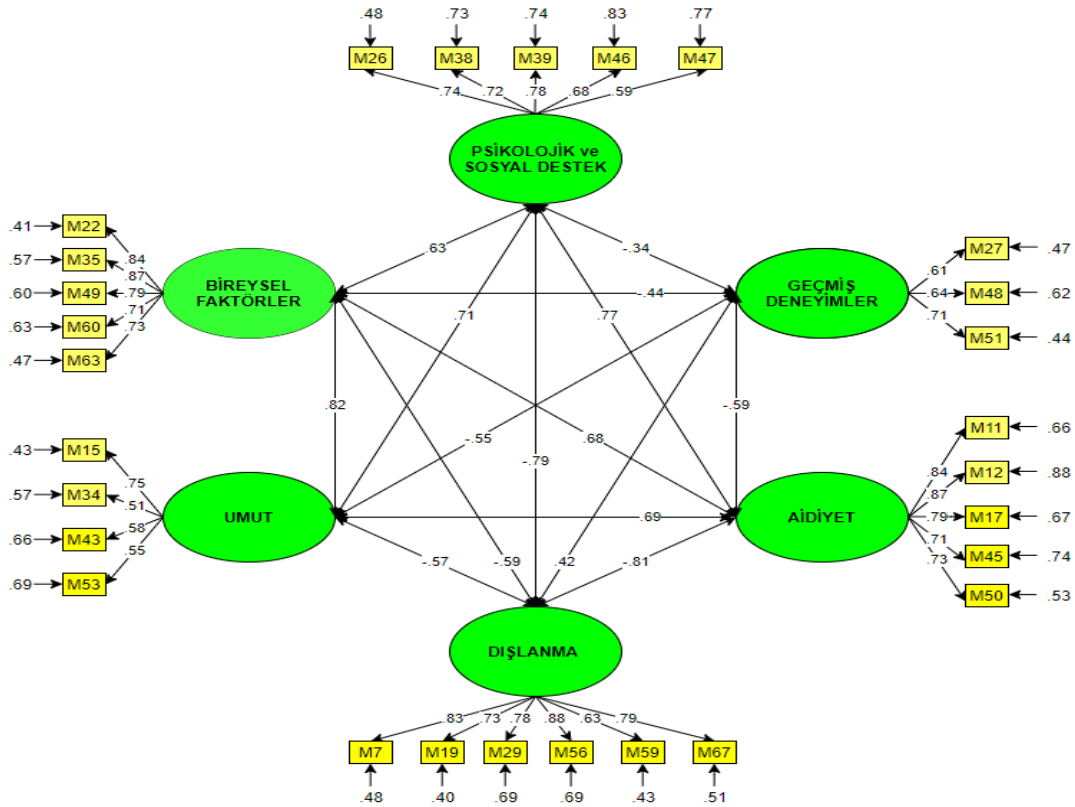
Özdeğer=1.78 Açıklanan Varyans= %9.02		
Faktör 4: Bireysel Faktörler (BF)		
7. Kişi istediği sürece her zorluğa göğüs gerebilir.	.70	.54
13. Türkçe konuşabilmek beni diğer göçmenlerden avantajlı kılar.	.68	.62
21. Kariyer planlarım için buradaki her zorluğa göğüs germeye hazırım.	.66	.38
26. Buraya alışmak için mücadele ediyorum.	.58	.41
28. Başarılı bir insan olursam dışlanmam.	.61	.39
Özdeğer=1.39 Açıklanan Varyans= %6.84		
Faktör 5: Umut (U)		
4. Geleceğe yönelik hayallerim beni ayakta tutuyor.	.65	.32
12. Bir gün her şeyin düzeleceğine inanıyorum.	.62	.44
16. İleride istediğim mesleğe ulaşacağımı düşünmüyorum.	.54	.53
24. Kendime bu ülkede iyi bir gelecek göremiyorum.	.52	.49
Özdeğer=1.29 Açıklanan Varyans= %6.36		
Faktör 6: Geçmiş Deneyimler (GD)		
10. Ülkemde bıraktığım, benim için değerli olan şeylerin yokluğunu hissediyorum.	.63	.48
20. Tutucu bir ailede yetiştiğim için topluma karışmaya çekiniyorum.	.60	.34
23. Geçmiş olumsuz yaşantılarım buradaki insanlara güvenimi olumsuz etkiledi.	.56	.51
Özdeğer=1.16 Açıklanan Varyans= %5.71		
KMO=.92 Barlett Küresellik Testi [$\chi^2 = 1938.349$, $sd = 141$ $p < .001$] Açıklanan toplam varyans= %59.44		

Tablo 3'te özdeğeri 1.00'in üzerinde olan 28 madde ve bu maddelerin altı boyutta toplandığı görülmektedir. Birinci boyut faktör yükü .86 ile .64, ikinci boyut faktör yükü .81 ile .63, üçüncü boyut faktör yükü .73 ile .60, dördüncü boyut faktör yükü .70 ile .58, beşinci boyut faktör yükü .65 ile .52 ve altıncı boyut faktör yükü .63 ile .56 arasında değişmektedir. 28 maddenin KMO değeri .92, Barlett Küresellik testi sonucu ise anlamlı bulunmuştur ($p < .001$). Tüm faktörlerin toplam varyansın %59.44'ünü açıkladığı anlaşılmaktadır. Birinci faktör toplam varyansın %19.04'ünü açıklamakta ve göçmenlerin sosyal uyum sürecindeki dışlanma deneyimlerine odaklandığı için bu faktör "dışlanma" olarak adlandırılmıştır. İkinci faktör toplam varyansın %11.47'sini açıklamakta olup, bireyin sosyal uyum sürecindeki alışma ve adapte olmasına yönelik deneyim ve düşüncelerini kapsadığı için bu faktöre "alışma" ismi verilmiştir. Üçüncü faktör toplam varyansın %9.02'sini açıklamakta ve bireyin sosyal uyum sürecinde Türkiye'de ihtiyaç duyduğunda erişebildiği sosyal ve psikolojik desteği ifade ettiğinden dolayı bu faktöre "psikolojik ve sosyal destek" denilmiştir. Dördüncü faktör toplam varyansın %6.84'ünü açıklap bireyin sosyal uyum sürecinde kendini diğer bireylerden avantajlı kılan ve bir birey olarak sosyal uyum sürecini kendisinin oluşturabileceğine olan inancını ifade ettiği için bu faktör "bireysel faktörler" olarak adlandırılmıştır. Bireyin yaşadığı tüm zorluklara rağmen ayakta kalma ve ileriye yönelik olumlu görüşlerini ifade eden beşinci faktör toplam varyansın %6.36'sını açıklamış ve bu faktör "umut" olarak adlandırılmıştır. Toplam varyansın %5.71'sini açıklayıp sosyal uyumu etkileyen bir unsur olarak bireyin ülkesinde bıraktığı şeyler altıncı faktör altında toplanmış ve bu faktöre "geçmiş deneyimler" adı verilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizine (DFA) İlişkin Bulgular

Birinci düzey ilişkili çok faktörlü doğrulayıcı faktör analizi

GSUÖ'nün açımlyıcı faktör analizi sonucu elde edilen altı faktör altında toplanan 28 maddelik yapısına DFA uygulanmıştır. DFA ile yapılan analiz sonucunda standardize edilmiş beta katsayılarına ve model uyum indekslerine bakıldığında AFA'da ortaya konulan yapının doğrulandığı görülmüştür. DFA ile elde edilen model Şekil 2'de, model uyum indeksleri ise Tablo 4'te sunulmuştur.

Şekil 2. 28 Maddelik GSUÖ için tanımlanan DFA modeli

Şekil 2’de modelin standardize edilmiş sonuçlar verilmiştir. Faktör yükleri incelendiğinde dışlanma alt boyutu için maddelerin faktör yükleri .88 ile .63, aidiyet alt boyutu için maddelerin faktör yükleri .84 ile .71, psikolojik ve sosyal destek alt boyutu için maddelerin faktör yükleri .78 ile .59, bireysel faktörler alt boyutu için maddelerin faktör yükleri .87 ile .71, umut alt boyutu için maddelerin faktör yükleri .75 ile .51 ve geçmiş deneyimler alt boyutu için faktör yükleri .71 ile .61 arasında değişmektedir. Tüm maddelerin faktör yükleri bağlı oldukları faktör içerisinde anlamlı ilişki göstermektedir ($p < .05$). Standartlaştırılmış beta katsayılarına bakıldığında GSUÖ’nün alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde dışlanma ile aidiyet ($r = -.81$, $p < .001$), dışlanma ile psikolojik ve sosyal destek ($r = -.79$, $p < .01$) arasında negatif yönde yüksek düzeyde ilişki bulunmuştur. Dışlanma ile bireysel faktörler ($r = -.59$, $p < .01$), geçmiş deneyimler ($r = .42$, $p < .01$) ve umut ($r = -.57$, $p < .01$) arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aidiyet ile psikolojik ve sosyal destek ($r = .77$, $p < .001$) pozitif yönde yüksek düzeyde, aidiyet ile umut ($r = .69$, $p < .05$), bireysel faktörler ($r = .68$, $p < .01$), geçmiş deneyimler ($r = -.59$, $p < .05$) arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Psikolojik ve sosyal destek ile umut ($r = .71$, $p < .01$) arasında pozitif yönde yüksek düzeyde, psikolojik ve sosyal destek ile bireysel faktörler ($r = .63$, $p < .01$) ve geçmiş deneyimler ($r = -.34$, $p < .05$) arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bireysel faktörler ile umut ($r = .82$, $p < .01$) arasında pozitif yönde yüksek düzeyde, bireysel faktörler ile geçmiş deneyimler ($r = -.44$, $p < .01$) arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Geçmiş deneyimler ve umut ($r = .55$, $p < .05$) arasında ise pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Aşağıda GSUÖ için tanımlanan modelin uyum iyiliği indeksleri verilmiştir.

Tablo 4. Birinci düzey doğrulayıcı faktör analizine ilişkin uyum iyiliği indeksleri sonuçları

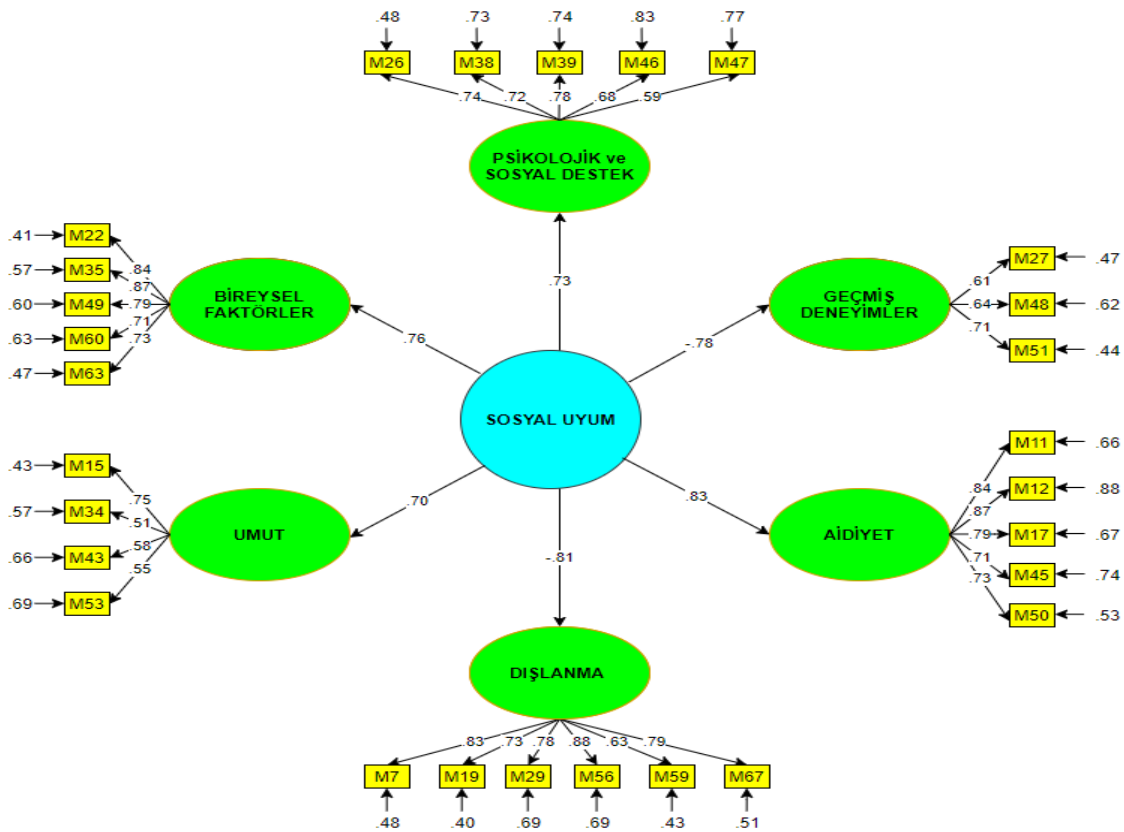
Model	n	X^2	sd	X^2/sd	CFI	GFI	NNFI	AGFI	RMR	RMSEA
6 faktörlü yapı	412	184.63	97	1.90	.98	.97	.97	.96	.038	.040
Ölçütler				≤ 3	$\geq .95$	$\geq .90$	$\geq .96$	$\geq .90$	$< .05$	$< .05$

DFA sonucu elde edilen modelin uygunluğu değerlendirilirken ilk olarak ki kare değerinin serbestlik derecesine oranı hesaplanmıştır. X^2/sd ’nin 2’den küçük olması mükemmel uyum gösterdiği anlamına

gelmektedir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). Bu çalışmada elde edilen değerlerin $X^2/sd=1.90$ olması mükemmel uyumu göstermektedir. Hopper, Coughlan ve Mullen (2008) GFI'nın .95 ve AGFI'nın .90 üzeri olması modelin mükemmel uyum gösterdiğini belirtir. Bu çalışmada GFI = .97 ve AGFI= .96 olarak hesaplanmıştır ve bu değerlere göre model mükemmel uyum göstermektedir. CFI'nın .97 ve üzeri olması modelin mükemmel uyum olduğunu ifade etmektedir (Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). RMR'nin Tabachnick ve Fidell'e (2012) göre mümkün olduğunca düşük olması gerektiği ve Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller'e (2003) göre RMR değerinin .05'ten küçük olması modelin mükemmel uyumuna işaret etmektedir. Bu çalışmada RMR değeri .038 hesaplandığından modelin mükemmel uyum gösterdiği söylenebilir. Hu ve Bentler'e (1999) göre NNFI değerinin en az .96 olması gerekmektedir. Bu araştırmadaki NNFI değeri .97 olup model mükemmel uyum göstermektedir. Son olarak Browne ve Cudeck (1993) mükemmel uyum gösterebilmesi için RMSEA değerinin .05'ten küçük olması gerektiğini belirtmiştir. RMSEA değeri bu çalışmada .040 olarak hesaplanmıştır ve bu değere göre model mükemmel uyum göstermektedir.

İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi

Test edilen yapıda yer alan gizil değişkenlerin, ölçülmek istenen asıl değişkeni bir diğer deyişle bir üst boyutu ne kadar temsil ettiğini anlamak için ikinci düzey DFA (Çelik ve Yılmaz, 2013) bu modeldeki altı boyutlu GSUÖ için yapılmıştır. Buradan hareketle; bir üst düzey örtük değişken olarak Göçmenler İçin Sosyal Uyum; dışlanma, aidiyet, psikolojik ve sosyal destek, bireysel faktörler, geçmiş deneyimler ve umut değişkenleri ile açıklanıp açıklanmadığı ikinci düzey DFA ile sınanmıştır. İkinci düzey DFA sonucunda elde edilen model Şekil 3'te sunulmuştur. Modele ilişkin yorum yapabilmek için t değeri, faktör yükü, hata varyansı ve açıklanan varyans hesaplanmıştır. Bu bilgiler tablo 5'te sunulmuştur.

Şekil 3. İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen yapısal model

Tablo 5. İkinci düzey DFA sonucu faktörlere ilişkin hata varyansları, madde faktör yük değerleri, açıklanan varyans oranları, t ve p değerleri

Faktör	Hata varyansı	Faktör yükü	Açıklanan varyans	t	p
D	.061	-.81	.74	11.77	***
A	.061	.83	.76	12.15	***
PSD	.057	.73	.62	9.72	***
BF	.058	.76	.66	10.09	***
U	.055	.70	.61	9.58	***
GD	.053	-.78	.56	8.98	***

***p<.001

Tablo 5 incelendiğinde örtük değişken olarak göçmenler için sosyal uyum; dışlanma, aidiyet, psikolojik ve sosyal destek, bireysel faktörler, uyum ve geçmiş deneyimlerle açıklanmaktadır. Tabloya göre ikinci düzey “göçmenler için sosyal uyum” gizil değişkeni ve birinci düzey gizil değişkenler arasındaki yol katsayılarına ve t değerlerine bakıldığında en yüksek ilişkinin bireysel faktörler ile umut faktörü ($r=.82$, $p<.01$) arasında olduğu ortaya çıkmıştır. İkinci düzey değişkeni tarafından birinci düzey değişkenlerde açıklanan varyanslara bakıldığında, birinci düzey değişkenlerden en fazla aidiyet ($R^2=.76$), en az geçmiş deneyimler ($R^2=.56$) faktöründe değişkenlik açıklanmıştır. 6 gizil ve 28 gösterge değişken ile test edilen birinci düzey doğrulayıcı yapıya ikinci düzey göçmenler için sosyal uyum gizil değişkeni eklenerek ikinci düzey faktör modelinin test edilmesi sonucu uyum iyiliği değerleri $X^2/sd = 2.07$, $CFI=.94$, $GFI=.93$, $AGFI=.93$, $NNFI=.95$, $RMR=.47$ ve $RMSEA=.59$ olarak bulunmuştur. Bu değerler veri setinin kabul edilebilir uyum ve/veya mükemmel uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Benzer Ölçek Geçerliliği

Benzer ölçek geçerlik kapsamında 412 kişiden oluşan ikinci örneklem grubuna GSUÖ ile birlikte SBÖ ile GAÖ uygulanmıştır. GSUÖ toplam puanı, GSUÖ'nün alt boyutları ile benzer ölçekler arasında elde edilen korelasyon değerleri, ölçeklerin standart sapma ve ortalamaları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Ölçeklerin ortalama, standart sapma değerleri ve GSUÖ'nün benzer ölçeklerle korelasyonu

Ölçekler	X	Ss	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.D	14.12	2.71	1								
2.A	13.71	2.18	-.81***	1							
3.PSD	16.83	3.85	-.79***	.77**	1						
4.BF	19.44	1.39	-.59*	.68**	.63**	1					
5.U	15.36	4.19	-.57**	.69**	.71	.82	1				
6.GD	8.69	2.63	.42**	-.59**	-.34*	-.44	-.55*	1			
7.GSUÖ	19.41	6.49	-.81***	.83***	.73**	.76**	.70**	-.78**	1		
8.SBÖ	29.33	5.44	-.61*	.58*	.41*	.36*	.39*	-.67*	.63**	1	
9.GAÖ	37.24	4.67	-.66*	.77**	.37*	.53*	.60*	-.44*	.66*	.62**	1

*p<.05 **p<.01 ***p<.001

GSUÖ'nün alt boyutlarının birbiriyle olan ilişkisi Şekil 2'nin altında açıklanmıştır. Tablo 6'ya göre SBÖ ile D ($r=-.61$, $p<.05$) ve GD arasında ($r=-.67$, $p<.05$); GAÖ ile D ($r=-.66$, $p<.05$) ve GD arasında ($r=-.44$, $p<.05$) istatistiksel açıdan negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. GAÖ ile A arasında ($r=.77$, $p<.01$) pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. GAÖ ile PSD ($r=.37$, $p<.05$), BF ($r=.53$, $p<.05$) ve U ($r=.60$, $p<.05$); SBÖ ile A ($r=.58$, $p<.05$), PSD ($r=.41$, $p<.05$), BF ($r=.36$, $p<.05$) ve U ($r=.39$, $p<.05$) arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. GSUÖ'nün alt ölçeklerle olan ilişkisine bakıldığında GSUÖ ile D ($r=-.81$, $p<.001$) ve GD ($r=-.78$, $p<.001$) arasında istatistiksel açıdan negatif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki vardır. GSUÖ ile A ($r=.83$, $p<.001$), PSD ($r=.73$, $p<.01$), BF ($r=.76$, $p<.01$) ve U ($r=.70$, $p<.01$) arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Son olarak GSUÖ ile SBÖ ($r=.63$, $p<.01$), GSUÖ ile GAÖ ($r=.66$, $p<.01$) ve SBÖ ile GAÖ ($r=.62$, $p<.01$) arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.

Madde Analizi ve Güvenirlik

Ölçeğin güvenirliliğini test etmek amacıyla GSUÖ toplam puanı ve bu ölçeğin altı alt ölçeği için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ve test-tekrar test güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Analiz sonucunda iç tutarlılık katsayısı dışlanma alt ölçeği için .83, aidiyet için .86 psikolojik ve sosyal destek için .78, bireysel faktörler için .80, umut için .84 ve geçmiş deneyimler için .82'dir. Ölçeğin tümü için elde edilen Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ise .82 bulunmuştur. 70 kişi ile dört hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenirlik katsayılarının dışlanma alt ölçeği için .84, aidiyet için .88, psikolojik ve sosyal destek için .84, bireysel faktörler için .85, umut için .83 ve geçmiş deneyimler için .80 bulunmuştur. GSUÖ'nin toplam puanı için test-tekrar test güvenirliliği .84 bulunmuştur. Her iki veri setinden de elde edilen değerler, Göçmenler için Sosyal Uyum Ölçeği'nin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin Puanlanması

Ölçek 5'li likert tipinde 28 maddeden oluşmaktadır. 14 madde (2, 3, 6, 8, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 23, 24, 25, 30) ters puanlanmaktadır. Ölçekten en düşük 28, en yüksek 140 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar göçmenlerin sosyal uyum düzeylerinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeğin her bir alt ölçeği kendi başına bir ölçek olarak kullanılabilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmanın amacı Türkiye'deki göçmenlerin sosyal uyumunu ölçmeye yönelik bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu amaca yönelik olarak ölçeğin yapı geçerliğini incelemek için AFA ve DFA yapılmıştır. AFA sonucunda birbiri ile ilişkili olan altı alt boyut bulunmuştur. Bu boyutlar dışlanma, aidiyet, psikolojik ve sosyal destek, bireysel faktörler, umut ve geçmiş deneyimler olarak isimlendirilmiştir. Yapılan AFA sonucunda ölçeğin toplam varyansının %59.44'ünü açıkladığı görülmüştür. AFA sonucunda ortaya çıkan bu altı yapının geçerliğini doğrulamak için birinci düzey DFA yapılmıştır. Yapılan birinci düzey DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği indeksi ve minimum ki-kare değeri incelenmiştir. Analiz sonucu elde edilen uyum iyiliği indeksi değerleri mükemmel uyum göstermiş ve minimum ki-kare değeri ise kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur ($X^2/sd = 1.90$, CFI= .98, GFI= .97, AGFI= .96, NNFI= .97, RMR=.038, RMSEA= 040). GSUÖ'nün alt ölçeklerinin tek bir yapıyı (yani göçmenlerin sosyal uyumunu) temsil edip etmediği ikinci düzey DFA ile sınanmıştır. İkinci düzey DFA sonucunda altı yapının birlikte sosyal uyumu temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır. İkinci düzey AFA sonucu elde edilen uyum iyiliği indeksleri ve minimum ki-kare değerinin mükemmel/kabul edilebilir bir değer olduğu görülmüştür ($X^2/sd=2.07$, CFI= 0.94, GFI= .93, AGFI= .93, NNFI= .95, RMR= .47 ve RMSEA= .59).

Ölçeğin ölçüt bağıntılı geçerliğini ortaya koymak üzere ise Duru (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan Genel Aidiyet Ölçeği (GAÖ) ve yine Duru (2007) tarafından geliştirilen Sosyal Bağlılık Ölçeği (SBÖ) kullanılmıştır. Hem GSUÖ toplam puanının hem de aidiyet, psikolojik ve sosyal destek, bireysel faktörler ve umut alt ölçeklerinin GAÖ ve SBÖ ile arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Dışlanma ve geçmiş deneyimler alt ölçekleri ile GAÖ ve SBÖ arasında istatistiksel açıdan negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İncelenen alan yazınında bu sonuçları destekleyen çalışmalara rastlanmıştır (Tzanelli ve Yar, 2009; Kim, Suyemoto ve Turner, 2010). AhnAllen, Suyemoto ve Carter (2006) çok ırklı Japon Avrupalı Amerikalılar üzerinde gruba ait olma algısı ve dışlanma algısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonuçları çok ırklı bireylerin sosyal aidiyet ve dışlanma algısı arasında ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Algılanan aidiyet ile sosyal dışlanmanın etnik kimlikle ilişkisinin incelendiği bir çalışmada Biggart, O'Hare ve Connolly (2013) Kuzey İrlanda'daki azınlık göçmen çocukların aidiyet ve dışlanma deneyimlerini incelemişlerdir. Asyalı ve Avrupalı göçmenlerin İrlanda'daki iç göç yaşayan akranlarına göre daha fazla uyum sorunu yaşadıklarını, dışlanmaya daha fazla maruz kaldıkları ve okula aidiyetlerinin daha zayıf olduğunu belirtmişlerdir. Hashemi, Marzban, Sebar ve Harris (2020) Avustralya'daki birinci nesil Orta Doğulu göçmenlerin psikolojik iyi oluşları üzerinde sosyal destek, sosyal bağlılık ve algılanan ayrımcılığın etkisini incelediği çalışmada, göçmenlerin algıladıkları ayrımcılıkla sosyal bağlılığın ve sosyal desteğin negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Yeh ve Inose (2003) Amerika'da okuyan

uluslararası öğrencilerin İngilizce konuşma akıcılığı, sosyal bağlılık ve sosyal desteğin varlığı kültürel stresin yordayıcıları olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik gösteren başka bir çalışmada Wei, Wang, Heppner ve Du (2012) göçmen öğrencilerin geçmiş travmatik deneyimleri ile sosyal bağlılıkları arasında negatif yönde bir ilişki tespit etmiştir. Bu ölçek geliştirme çalışmasında dışlanma ve geçmiş olumsuz deneyimler arasındaki pozitif yönde ilişkinin benzer sonucu ise söz konusu çalışmada algılanan ayrımcılık ile travma sonrası stres belirtileri arasında pozitif yöndeki ilişkinin olmasıdır. Araştırmanın sonuçlarını destekleyen diğer bir sonuç ise sosyal bağlılık ve algılanan ayrımcılık arasında negatif bir ilişkinin bulunmasıdır. Yoon ve Lee (2010) Koreli göçmenlerle yürüttükleri çalışmada sosyal bağlılığın bireylerin öznel iyi oluşlarının yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yukarıda sunulan araştırma bulguları Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği'nin benzer ölçeklerle olan ilişkisini destekler niteliktedir. Bu sonuçların yanı sıra sosyal uyum sosyoekonomik statü (Erdemi Prins, Voorham, Van Lenthe ve Burdorf, 2015), toplumsal eşitlik (Chuang, Chuang ve Yang, 2013) ve refah (Ruedin ve D'amato, 2011) gibi toplumsal değişkenlerle ilişkili olduğu da bilinmektedir.

GSUÖ'nün güvenilirliği için Cronbach Alpha güvenirlik katsayısına ve test-tekrar test güvenilirliğine bakılmıştır. GSUÖ'nün Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ölçeğin tümü için .82, dışlanma için .83, aidiyet için .86, psikolojik ve sosyal destek .78, bireysel faktörler için .80, umut için .84 ve geçmiş deneyimler için .82 bulunmuştur. Dört hafta arayla yapılan test-tekrar test sonucu güvenirlik katsayısı dışlanma için .84, aidiyet için .88, psikolojik ve sosyal destek için .84, bireysel faktörler için .85, umut için .83 ve geçmiş deneyimler için .80 bulunmuştur. GSUÖ'nin toplam puanı için test-tekrar test güvenilirliği .84 bulunmuştur. GSUÖ'den elde edilen bulgular sonucunda güvenirlik katsayılarının yüksek olmasından dolayı ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Evrensel bir kavram olmasına rağmen sosyal uyum daha önce de ifade edildiği üzere, her bireyi farklı ölçüde etkilemektedir. Çünkü bireylerin sosyal uyumunu etkileyecek olaylar farklıdır. Örneğin bu çalışmada ele alınan örneklem daha iyi yaşam koşullarına sahip olmak için göç eden bireylerin sosyal uyumunu incelemektedir. Dolayısıyla sosyal uyum kavramının incelendiği bağlamda değerlendirilmesinin önemli olduğunu bir kez daha vurgulamakta fayda vardır. Bu açıdan düşünüldüğünde Türkiye'de yaşayan göçmenlerin sosyal uyumunu ölçmeyi amaçlayan bu ölçme aracı geliştirilmiştir. Bu çalışmada geliştirilen GSUÖ'nün benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında kabul edilebilir düzeyde faktör yapısı ve iç tutarlılık gösterdiği görülmektedir. GSUÖ'den elde edilen sonuçlara bakıldığında geçerliği ve güvenilirliği yüksek ve farklı çalışmalarda kullanılacak bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Her çalışmada olduğu gibi bu araştırmanın da bazı sınırlılıkları ve araştırmacı tarafından konulan sınırlamaları bulunmaktadır. Araştırmacının sınırlamalarından biri katılımcıların yaşadıkları yerdir. Bu çalışmaya sadece Ankara'da yaşayan göçmenler dahil edilmiştir. Veriye ulaşmak araştırmacı için daha kolay olacağı için böyle bir sınırlama konulmuştur. Farklı şehirlerde (göçmenlerin daha yoğun olduğu şehirlerde) yaşayan göçmenlerin uyum sürecini etkileyen faktörler farklı olabilir. Araştırmaya katılan bireylerin her birinin farklı zamanlarda Türkiye'ye göç etmiş olmaları araştırmanın sınırlılığıdır. Çünkü bu durum araştırmacının elinde olan bir durum değildir. Daha geç göç edenlerin daha fazla uyum problemi yaşadığı söylenebilir. Katılımcılara ulaşmak kolay olmayacağından araştırmacı tarafından Türkiye'de bulunma süresine yönelik bir sınırlama konulmamıştır. Bu da araştırmanın bir sınırlılığı olabilir. Sosyal uyum kavramı yapısı itibarıyla çok boyutlu bir kavram olduğundan dolayı her bireyin uyumunu etkileyen faktörler değişmektedir. Dolayısıyla daha fazla sayıda katılımcıdan verilerin elde edilmesi, farklı boyutların ortaya çıkmasını sağlayabilir. Bu da katılımcıların sayısından ve yine yaşadıkları yerden kaynaklı bir sınırlılık olarak düşünülebilir. Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarından elde edilen bulgular çerçevesinde bazı önerilerde bulunulabilir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yürütüldüğü araştırma grubu 19-48 yaş arasında geniş bir yaş grubunu kapsamaktadır. Yetişkinlere yönelik yürütülecek sosyal uyum çalışmalarında faydalı olacağına inanılmakla birlikte diğer yaş grupları üzerinde yürütülecek çalışmalara da kaynaklık edebilir. Türkiye'nin çok kültürlü bir yapıya sahip olduğu düşünüldüğünde farklı coğrafi bölgelerdeki bireylerden elde edilecek verilerle geliştirilecek ölçeklere de ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan bu ölçek

psikoloji alanında bu konuyla ilgili önemli bir eksikliği gidereceği ve göçmenlerin sosyal uyumunu etkileyecek nedenlerin daha kolay değerlendirilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Abbott, M. W., Wong, S., Williams, M., Au, M. & Young, W. (1999). Chinese migrants' mental health and adjustment to life in New Zealand. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 33(1), 13-21.
- AhnAllen, J. M., Suyemoto, K. L., & Carter, A. S. (2006). Relationship between physical appearance, sense of belonging and exclusion, and racial/ethnic self-identification among multiracial Japanese European Americans. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 12(4), 673-686.
- Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1984). The effect of sampling error on convergence, improper solutions, and goodness-of-fit indices for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Psychometrika*, 49(2), 155-173.
- Avcı, M. (2015). *Ergenlikte toplumsal uyum sorunları*. Balıkesir: Serüven Kitabevi.
- Baumeister, R. F. ve Tice, D. M. (1990). Point-counterpoints: Anxiety and social exclusion. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 9(2), 165-195.
- Berry, J. W. (1998). Acculturation and health: Theory and research. In S. S. Kazarian & D. R. Evans (Ed.), *Cultural clinical psychology: Theory, research, and practice* (39-57 ss.). New York: Oxford University Press.
- Biggart, A., O'Hare, L., & Connolly, P. (2013). A need to belong? The prevalence of experiences of belonging and exclusion in school among minority ethnic children living in the "White hinterlands". *Irish Educational Studies*, 32(2), 179-195.
- Browne, M. W. & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. *Sage Focus Editions*, 154, 136-136.
- Bynner, J. (2001). Childhood risks and protective factors in social exclusion. *Children & Society*, 15(5), 285-301.
- Chuang, Y. C., Chuang, K. Y., & Yang, T. H. (2013). Social cohesion matters in health. *International Journal for Equity in Health*, 12(1), 1-12.
- Cooley, C. H. (1998). *On self and social organization*. University of Chicago Press.
- Davidson, G. R., & Carr, S. C. (2010). Forced migration, social exclusion and poverty: Introduction. *Journal of Pacific Rim Psychology*, 4(1), 1-6.
- Directorate General of Migration Management (DGMM) (2020). Up-to-Date Statistics. Erişim adresi <https://www.goc.gov.tr/> Date of access: 20.06.2020
- Ehnholt, K. A., & Yule, W. (2006). Practitioner review: Assessment and treatment of refugee children and adolescents who have experienced war-related trauma. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 47(12), 1197-1210.
- Erdem, Ö., Prins, R. G., voorham, T. A., Van Lenthe, F. J., & Burdorf, A. (2015). Structural neighbourhood conditions, social cohesion and psychological distress in the Netherlands. *The European Journal of Public Health*, 25(6), 995-1001.
- Fox, J. E. (2007). From national inclusion to economic exclusion: Ethnic Hungarian labour migration to Hungary. *Nations and Nationalism*, 13(1), 77-96.
- Göğüş, A. (1981). *Ruh hastalığında sosyal uyum bozukluğunun saptanması üzerine karşılaştırmalı bir araştırma* (Uzmanlık tezi). Hacettepe Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Hashemi, N., Marzban, M., Sebar, B., & Harris, N. (2020). Religious identity and psychological well-being among middle-eastern migrants in Australia: The mediating role of perceived social support, social connectedness, and perceived discrimination. *Psychology of Religion and Spirituality*, 12(4), 475-486.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55.
- Jokhan, M. (2008). Parental absence as a consequence of migration: Reviewing the literature. *Social and Economic Studies*, 57(2), 89-117.
- Kim, G. S., Suyemoto, K. L., & Turner, C. B. (2010). Sense of belonging, sense of exclusion, and racial and ethnic identities in Korean transracial adoptees. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 16(2), 179-190.
- Lee, Y. M., Shin, O. J., & Lim, M. H. (2012). The psychological problems of North Korean adolescent refugees living in South Korea. *Psychiatry Investigation*, 9(3), 217.
- Leung, C. (2001). The psychological adaptation of overseas and migrant students in Australia. *International Journal of Psychology*, 36(4), 251-259.
- Lockwood, D. (1999). Civic integration and social cohesion. In *Capitalism and social cohesion* (ss. 63-84). Palgrave Macmillan, London.
- Marston, G. ve Dee, M. (2015). The social inclusion policy agenda in Australia: a case of old wine, new bottles?. *Australian Journal of Social Issues*, 50(2), 119-138.
- Mead, G. H. (1934). *Mind, self and society*. University of Chicago Press.: Chicago

- Mekoa, I. ve Busari, D. (2018). Social Cohesion: Its Meaning and Complexities. *Journal of Social Sciences*, 14, 107-115.
- Neto, F. (2002). Social adaptation difficulties of adolescents with immigrant backgrounds. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 30(4), 335-345.
- Özçetin, S. (2013). *Yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarını etkileyen etmenler*. (Yüksek lisans tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, E. (2016). *Kaynaştırma uygulamalarına devam eden işitme kayıplı öğrencilerin sosyal uyumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Pallant, J. (2005). Multiple regression. SPSS. Survival manual. Open University Press.
- Partington, K. (2005). What do we mean by our community? *Journal of Intellectual Disabilities*, 9(3), 241-251.
- Reddy, T. O., Reddy, M. T. P., & Singh, M. S. (2011). A study of social adjustment as a socio-psychological differential among sports achievers, non achievers and non participants female tribal. *Indian Journal of Movement Education and Exercises Sciences*, 1(1), 1-5.
- Ruedin, D., & D'amato, G. (2011). *Social cohesion challenges in Europe*. Erişim adresi <https://cadmus.eui.eu/handle/1814/17835>
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Scholten, P., & Penninx, R. (2016). The multilevel governance of migration and integration. In *Integration processes and policies in Europe* (ss. 91-108). Springer, Cham.
- Sezgin, A. A., & Yolcu, T. (2016). Göç ile gelen uluslararası öğrencilerin sosyal uyum ve toplumsal kabul süreci. *Humanitas*, 4(7), 417-436.
- Szapocznik, J., Scopetta, M. A., Kurtines, W., & Aranalde, M. A. (1978). Theory and measurement of acculturation. *Interamerican Journal of Psychology*, 12, 113-130.
- Tribe, R. (2002). Mental health of refugees and asylum-seekers. *Advances in Psychiatric Treatment*, 8(4), 240-247.
- Turnbull, P. (1996). Jogging memories.-Autobiographical experiences of the British working class migrant community in Acacia Ridge, Brisbane. *Voices: The Quarterly Journal of the National Library of Australia*, 6(3), 9-17.
- Tzanelli, R., & Yar, M. (2009). Paradoxes of Belonging: Migration, exclusion and transnational rights in the Mediterranean. *Development*, 52(4), 473-478.
- Vigouroux, C. B. (2008). From Africa to Africa: Globalization, migration and language vitality. *Globalization and language vitality: Perspectives from Africa*, 229-254.
- Ward, C. H. (2000). *Migration, metamorphosis and the residual link: resources of British women to re-invent themselves*. (Doktora tezi). Murdoch University.
- Ward, C., & Styles, I. (2003). Lost and found: Reinvention of the self following migration. *Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 5(3), 349-367.
- Weï, M., Wang, K. T., Heppner, P. P., & Du, Y. (2012). Ethnic and mainstream social connectedness, perceived racial discrimination, and posttraumatic stress symptoms. *Journal of Counseling Psychology*, 59(3), 486.
- Wilson, J. (2013). Exploring the past, present and future of cultural competency research: The revision and expansion of the sociocultural adaptation construct. (Yayımlanmamış doktora tezi). Victoria University of Wellington, Wellington.
- Yalçın, Ö. (2018). *Sosyokültürel uyum ölçeği (Scas-r)'nin Gaziantep/Türkiye'de yaşayan Suriyeli göçmenler örneğinde Arapça'ya uyarılma, güvenilirlik ve geçerlik çalışması*. (Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Yeh, C. J., & Inose, M. (2003). International students' reported English fluency, social support satisfaction, and social connectedness as predictors of acculturative stress. *Counselling Psychology Quarterly*, 16(1), 15-28.
- Yoon, E., & Lee, R. M. (2010). Importance of social connectedness as a moderator in Korean immigrants' subjective well-being. *Asian American Journal of Psychology*, 1(2), 93.
- Yörükoglu, A. (2011). *Çocuk ruh sağlığı: Çocuğun kişilik gelişimi, eğitimi ve ruhsal sorunları*. İstanbul: Özgür Yayınları.

Extended Abstract

Migration can cause immigrants to have problems of exclusion, anxiety, and adaptation. Especially, forced migration has negative consequences on the mental health of individuals. For the purpose of this study, measurement tools measuring the social adaptation of immigrants were examined. These measuring tools address immigrants' language proficiency, racism, making friends, acculturation, social participation and ecological adaptation. According to the Directorate General of Migration Management's data (2020), more than 4 million immigrants live in Turkey. Most of them are under

temporary protection. The others are those under international protection and those with a residence permit. Identifying the factors affecting the social cohesion of immigrants can improve their living conditions. Social Cohesion Scale for Immigrants (SCSI) examined the general problems in Turkey of migrants, which are the protective and risk factors. In this regard, the purpose of this research to develop a tool for measuring the social cohesion of immigrants in Turkey. After examining scales in the literature, a question pool consisting of 80 questions was prepared by using the theories presented about migration and social cohesion. After receiving the expert opinion, 12 items that measure the same situation and which are incorrect in terms of grammar were removed from the item-pool and a 68-item trial form was created. The pre-implementation of the trial form was carried out with 25 immigrants and this process took an average of 15 minutes. As a result of pre-implementation, 5 items were removed from the scale and a 63-item practice form was created. The sample of the study includes 454 immigrants from five different nationalities, 272 (59.91%) of whom are males, 172 (40.09%) of whom are females. Before filling the scale forms, participants were informed about the purpose, importance and scope of the research. It was stated that the participants had the right to withdraw from the study whenever they wanted. Data analysis were analyzed with AMOS 22 and SPSS 23. Exploratory factor analysis was performed with 434 participants. Confirmatory factor analysis and similar scale validity were analyzed with 412 participants. General Belongingness Scale and Social Connectedness Scale were used for criterion validity. In order to perform exploratory factor analysis, it is necessary to pay attention to some criteria. These criteria are sample size, missing values, extreme values, normality and multicollinearity problem. As a result of exploratory factor analysis, a six-dimensional structure consisting of 28 items emerged. As a result of the literature review, the scale was named. "Social Cohesion Scale for Immigrants" (SCSI) and its sub-dimensions were named "exclusion", "belongingness" and "psychological and social support", "individual factors", "hope" and "past experiences". In the analyses, it was concluded that the items explained 59.44% of the total variance. The six-factor structure of the scale was confirmed by a first-order confirmatory factor analysis. As a result of the confirmatory factor analysis, it was found that the model fit indices were in perfect fit ($X^2/sd= 1.90$, CFI = .98, GFI = .97, AGFI = .96, IFI = .98, RMR = .038, RMSEA = .040). Criterion validity was found to be .63 for Social Connectedness Scale and .66 for General Belongingness Scale. For the reliability of the scale, Cronbach's alpha internal consistency and test-retest method were used. The Cronbach alpha internal consistency coefficient was .82, and the test-retest reliability value was .84. The lowest 28 points and the highest 140 points can be obtained from the scale. As the score increases, immigrants' social cohesion levels increase. Each subscale of the scale can be used as a scale on its own. In this study, it was seen that the developed SCSI had an acceptable factor structure and internal consistency when compared to similar studies. As a result, it can be said that SCSI is a valid and reliable measurement tool that can be used to measure the social cohesion for adult immigrants. When examining the literature, studies supporting these findings were found (Biggart, O'Hare, and Connolly, 2013; Kim, Suyemoto, and Turner, 2010; Yoon and Lee, 2010). In general, these results indicate that the scale is valid and reliable. Finally, conducting research using this scale will make a significant contribution to the measurement power of the SCSI for adult immigrants. This study has some limitations. Only immigrants living in Ankara were included in this study. The factors affecting the integration process of immigrants living in different cities (cities where immigrants are more concentrated) may be different. Considering that Turkey has a multicultural structure, it is thought that there is a need for scales to be developed with the data to be obtained from individuals in different geographical regions. It is thought that this scale, whose validity and reliability studies have been carried out, will fill an important deficiency in this field in the field of psychology and will provide an easier assessment of the reasons that will affect the social cohesion of immigrants.